

10.5.5. İslam düşüncesindeki amelî fıkhi yorumları tanıır.

1. Bu âlim, fıkhi içtihatlarda bulunurken akla ve akıl yürütmeye başvurması sebebiyle kendisine ve taraftarlarına rey ehli denilmiştir. Dinin genel ilkelerini, toplumun geleneklerini ve insan için faydalı olanı dikkate alarak yapmış olduğu içtihatlar, adı ile anılan mezhebin yaygınlaşmasını sağlamıştır. Bu âlimin önde gelen öğrencileri İmam Muhammed ve Ebû Yusuf gibi âlimlerin, bu mezhebin gelişmesinde ve yayılmasında önemli katkıları olmuştur. Irak'ta doğan bu mezhep, Abbasiler Dönemi'nden itibaren İslam coğrafyasının özellikle doğu bölgelerinde yaygınlaşarak büyük bir gelişme göstermiştir.

Bu parçada bahsedilen mezhep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malikilik
B) Caferilik
C) Şafilik
D) Hanefilik
E) Hanbelilik

2. Bu âlim, 712 yılında Medine'de dünyaya geldi. İlmî tahsilini burada tamamladı. Dönemin büyük âlimlerinden ilim öğrenerek Mescid-i Nebevî'de ders ve fetva vermeye başladı. Medine fıkhnının imamı olarak tanınan bu âlim, 795 yılında vefat etti. Muvatta isimli hadis kitabı bu âlimin hadislerden ve sahabe sözleriyle tabiîn fetvalarından derlediği en önemli eseridir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen âlim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Numan b. Sabit
B) Muhammed b. İdris
C) Ahmed b. Hanbel
D) Cafer es-Sadık
E) Malik b. Enes

3. Bu mezhep, on iki imama inanmayı dinin asli bir hükmü olarak kabul eder. Bu mezhebi kabul edenler, dinî konularda Kur'an-ı Kerim ve sünnetin yanı sıra masum kabul ettikleri on iki imamın sözlerini de delil olarak kullanırlar. Dinî konularda içtihat etme yetkisine sahip olmayanlar hayatta olan bir müçtehid kendisine rehber edinerek taklit etmek zorundadır. Sözleri hadis kabul edilen on iki imamdaki nakledilen rivayetlerle birlikte diğer hadisleri de içinde barındıran dört temel eser bu mezhebin ana kaynaklarını oluşturur.

Bu parçada özelliklerinden bahsedilen mezhep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hanefilik
B) Caferilik
C) Hanbelilik
D) Malikilik
E) Şafilik

4. Bu mezhep, ünlü hadis ve fıkıh âlimi İmam Ahmed'in görüşlerini esas alır. Bu mezhebin, dinî konularda hüküm verirken öncelikli kaynağı Kur'an, sonrasında ise Hz. Peygamber'in sünneti olmuştur. Bu mezhep, "Hakkında haram olduğuna dair kesin bir hüküm bulunmayan şey helaldir." ilkesini esas alan bir yorum ve anlayışa sahiptir. Bu yorum sayesinde İslam toplumunda günlük hayatta karşılaşılan pek çok sorunun çözümü sağlanmıştır. Müslümanlar, yeni karşılaştıkları birçok şeyin helal mi haram mı olduğu şüphesinden kurtulabilmiştir. Bu mezhepte zorunlu olmadıkça kişisel görüşle karar verme (rey) tercih edilmemiştir. Bunun için de mezhepte hadise dayalı bir fıkıh anlayışı hâkimdir.

Bu parçada bahsedilen mezhep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hanefilik
B) Caferilik
C) Şafilik
D) Hanbelilik
E) Malikilik

5. Bu imam, 767 yılında Filistin'in Gazze şehrinde doğdu. Küçük yaşlarda Medine'ye yerleşerek tahsilini burada tamamladı. Döneminde Hicaz ve Irak olarak belirginleşen fıkıh ekollerinin yaklaşımlarını ve yöntemlerini öğrenerek bu iki fıkıhı birleştirmeye çalıştı. Bu imam, fıkıhta kendi yöntemini ortaya koyarak birçok öğrenci yetiştirmiştir. Ömrünün sonlarına doğru Mısır'a yerleşen imam, buranın örf ve âdetlerini göz önünde bulundurmuş; bazı fetvalarından vazgeçerek bunların yerine yeni görüşler ortaya koymuştur. Fıkıh usulünün temellerini "er-Risale" isimli eserinde kaleme alan imam, 820 yılında Mısır'da vefat etmiştir.

Bu parçada bahsedilen âlim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İmam Cafer
B) İmam Ebu Hanife
C) İmam Şafii
D) İmam Ahmed
E) İmam Malik

6. * İslam âlimlerinin dinî bir meselenin hükmü üzerinde fikir birliği etmelerini ve bütün Müslümanların ortaklaşa benimsedikleri dinî hükümleri ifade eden dinî delil.

* Fıkıhta, "hakkında açık hüküm bulunmayan bir meselenin hükmünü, aralarındaki ortak özelliğe veya benzerliğe dayanarak hükmü açıkça belirtilen meseleye göre belirlemek" anlamına gelir.

Bu parçada tanımlanan kavramlar aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) İcma – Kıyas
B) Kıyas – İcma
C) İctihat – İcma
D) İctihat – Kıyas
E) İcma – İctihat